

Adviesnota aan de raad

Raadsvergadering: 16 juni 2022
Agendanummer:
Team: OB
Zaaknr: 29964-2022

Onderwerp: Afwaarderen 50 km-wegen binnen de kom van Gemert

Aan de raad

Inleiding

Er is een plan ontwikkeld voor het afwaarderen van de 50 km-wegen binnen de kom van Gemert (zie bijlage 2). De aanleiding voor dit plan lag bij de wens om de hoeveelheid doorgaande autoverkeer op de komtraverse Boekelseweg – Vondellaan – Komweg te verminderen en de gereden snelheid van het autoverkeer te verlagen waardoor de verkeersveiligheid zou worden verbeterd.

De verkeerssituatie als gevolg van het doorgaande autoverkeer was al jaren een doorn in het oog van omwonenden. Dit werd onder meer bevestigd in de resultaten van een enquête die gehouden is voor het Verkeersveiligheidsplan (zie bijlage 3).

Met het gereedkomen van de Noord-Om in 2018 en op grond van een overeenkomst met de provincie om de hoofdwegen door de kom af te waarderen, is het voornemen ontstaan om de Vondellaan anders vorm te geven. Een modelmatige berekening van het afwaarderen van enkel de Vondellaan liet echter zien dat elders op het netwerk van 50 km-wegen binnen de kom van Gemert de hoeveelheid gemotoriseerde verkeer toe zou nemen. Daarmee zou een gerede kans bestaan dat het huidige (23%) percentage bewoners dat in 2021 tijdens de burgerpeiling (zie bijlage 4) aangaf zich in Gemert onveilig te voelen in verkeerssituaties zou toenemen. Om te voorkomen dat door het afwaarderen van de Vondellaan alleen, een ongewenste toename op andere 50 km-wegen in de kom van Gemert optreedt, wordt voorgesteld om op termijn alle 50 km-wegen binnen de kom van Gemert af te waarderen naar 30 km/uur.

Beslispunten

Instemmen met het afwaarderen van de 50 km-wegen binnen de kom van Gemert naar 30 km/uur
--

Dit onderwerp komt aan de orde in:
Commissie Ruimte en Mobiliteit d.d. 1 juni 2022

Dit onderwerp is eerder aan de orde geweest in:
Commissie Ruimte en Mobiliteit d.d. 20 april 2022

Samenhang met eerdere besluiten en/of beleidsprogramma / raadsprogramma
Categoriseringsplan 2017

Beoogd effect

Het verminderen van de hoeveelheid doorgaande (vracht-)verkeer binnen de kom van Gemert

Duurzaamheid

Minder gemotoriseerd verkeer over de wegen door de kom van Gemert heeft positieve effecten t.a.v. duurzaamheid. Zo leidt minder auto- en vrachtverkeer tot lagere hoeveelheden uitstoot van uitlaatgassen, minder CO₂ uitstoot, minder geluidbelasting. Ook heeft het positieve effecten op de verkeersveiligheid omdat, met minder (vracht-)auto's op de wegen het gebruik van de fiets veiliger en aantrekkelijker wordt. Maar ook omdat een afname van het (vracht-) autoverkeer, met name voor voetgangers en groepen met fysieke beperkingen, de barrièrewerking afneemt waardoor de wegen veiliger oversteekbaar worden. Al met al een verbetering van de leefbaarheid van de woon- en leefomgeving van de aanwonenden.

Argumenten

1. Bewoners staan achter verlagen verkeersdruk
Tijdens de enquête voor het Verkeersveiligheidsplan kwam nadrukkelijk naar voren dat verkeersdruk, onoverzichtelijkheid en wegontwerp tot de top 3 behoorden van meldingen over subjectieve onveiligheid. Bewoners maakten met name veelvuldig melding van een hoge verkeersdruk op de wijkontsluitende wegen;
2. Bewoners achten verkeerssituaties op 50 km-wegen onveilig
Tijdens de enquête voor het Verkeersveiligheidsplan meldden bewoners gevoelens van onveiligheid. Deze werden onderschreven door de registraties van (blauwe) ongevallen waarbij bleek dat de 50 en 80 km-wegen de meest onveilige wegen zijn;
3. Bewoners staan achter maatregelen om de snelheid te verlagen
Tijdens een enquête voor het Verkeersveiligheidsplan werden klachten over gedrag rond te hard rijden geregistreerd. Daarbij stond het te hard rijden over de wijkontsluitende wegen met stip bovenaan;
4. Bewoners staan achter maatregelen om verkeersveiligheid te verbeteren
Tijdens de burgerpeiling in 2021 gaf 23% van de geënquêteerde bewoners van Gemert aan dat zij vaak onveilige verkeerssituaties tegenkwamen. Het verminderen van de hoeveelheid (vracht)autoverkeer uit de kom van Gemert draagt bij aan de verkeersveiligheid;
5. Het verlagen van de maximumsnelheden maakt het gebruik van de wegen door de kom minder aantrekkelijk voor het doorgaande (vracht-) autoverkeer
Het verkeersmodel laat zien dat het gebruik van de randwegen toeneemt als het snelheidsregiem en de inrichting van de wegen door de kom van Gemert worden afgewaardeerd naar 30 km/uur. De wegen om de kom van Gemert worden aantrekkelijker voor het verkeer dat voorheen nog door de kom reed;
6. Een lager snelheidsregiem op alle 50 km-wegen in de kom maakt het voor bewoners met bestemmingen buiten Gemert aantrekkelijker om de kortste weg te kiezen naar de randwegen
Het verkeersmodel laat zien dat niet alleen het gebruik van de oude komtraverse afneemt, maar dat ook het gebruik van de randweg vanaf de aanpalende woonstraten toeneemt. Dit betekent dat ook inwoners van Gemert de woonstraten rond het centrum gaan mijden als het bestemmingen buiten het dorp wil bereiken;
7. Een gelijk snelheidsregiem, 30 km/uur op alle wegen binnen de kom, leidt tot een evenwichtigere verdeling van de verkeerslasten over de wegen binnen de kom van Gemert
Het verkeersmodel laat zien dat, door het instellen van één snelheidsregiem op de wegen door de kom van Gemert, de hoeveelheid autoverkeer zich evenwichtiger verdeelt over de beschikbare wegen. Deze spreiding bereikt dat overal acceptabele hoeveelheden autoverkeer gaan rijden. Dit in tegenstelling tot varianten waarin nog onderscheidende snelheidsregiems voor komen;
8. Een lager snelheidsregiem, 30 km/uur op alle wegen in de kom, leidt tot minder autogebruik op de korte afstand van- en naar het centrum
Het verkeersmodel laat zien dat, door het instellen van één snelheidsregiem op de wegen in de kom van Gemert, het aantal verkeersbewegingen zich meer uitwaarts (van het centrum af) dan inwaarts (naar het centrum toe) verplaatst. Dit betekent dat in de variant waarin de 50 km-wegen worden afgewaardeerd, meer autoverkeer naar de

randwegen beweegt dan andersom. Voor kortere afstanden, en met name naar het centrum, wordt het aantrekkelijker om de fiets te gebruiken;

9. Minder (vracht-)auto's op de wegen in de kom draagt bij aan de veiligheid van (brom-)fietsers

Door het afwaarderen neemt het aandeel (vracht-)autoverkeer op de wegen in de kom af. Hierdoor ontstaat meer ruimte voor de (brom-)fiets. Dit draagt bij aan de veiligheid van deze groep zwakkere verkeersdeelnemers;

10. Een lager snelheidsregiem, 30 km/uur op alle wegen binnen de kom, draagt bij aan het gebruik van de fiets

Omdat de auto niet meer zo snel door de kom mag, is het aantrekkelijker om, met name voor kortere afstanden zoals naar het centrum, de fiets te gebruiken;

11. Minder (vracht-)auto's op de wegen in de kom draagt bij aan de oversteekbaarheid van de wegen voor voetgangers en personen met een fysieke beperking

Omdat er minder (vracht-)auto's over de wegen rijden, wordt het eenvoudiger om over te steken. Hierdoor worden de wegen in de kom van Gemert minder zware barrières voor voetgangers en personen met een fysieke beperking. Dit draagt bij aan de verkeersveiligheid van deze groepen zwakkere verkeersdeelnemers.

Kanttekeningen

1. Lagere maximumsnelheden leiden tot langere reistijden voor het openbaar vervoer
Een lagere maximumsnelheid in de kom van Gemert, betekent voor de reiziger meer reistijd. Dat is echter niet anders dan in andere gemeenten. Om het aanbod van openbaar vervoer te borgen wordt onderzocht welke alternatieven kunnen worden gerealiseerd ten noorden en ten zuiden van de kom van Gemert naast de haltevoorzieningen aan de Vondellaan. Hiervoor worden gesprekken gevoerd met de vervoerder.

Vervallen “oude” regelgeving

Categoriseringsplan 2017

Financiën

Het afwaarderen van de 50 km-wegen binnen de kom van Gemert loopt gelijk op met een aantal programma's als dat voor onderhoud en/of het vervangen van verhardingen en/of rioleringen. Hiermee is rekening gehouden binnen de begrotingen van komende jaren. Buiten deze programma's, zal het afwaarderen gelijk oplopen met (ruimtelijke) ontwikkelingen. Dit zijn ontwikkelingen als die bij het kasteel of de visie voor het Centrumgebied waarin aanpassingen aan de Komweg en West-Om worden aangekondigd. Dit zijn ontwikkelingen waarbij infra wordt aangepast aan de verkeerskundige behoefte die voortvloeit uit wijzigingen van het gebruik en/of het mogelijk maken van woningbouw. Hiervoor zijn of komen projectkredieten beschikbaar.

Het voorgaande betekent dat het afwaarderen van de 50 km-wegen, indien hieraan geen andere prioriteiten worden gesteld, waarschijnlijk over een periode van 10 tot 15 jaar plaats zal gaan vinden. Desgewenst kan het echter sneller, als middelen beschikbaar komen. Vooralsnog echter worden er geen extra middelen gevraagd voor het afwaarderen van de 50 km-wegen. Dit voorstel betekent dan ook geen extra belasting van de begroting.

Uitvoering

Indien akkoord, zal uitvoering in de pas lopen met programma's voor onderhoud en/of vervanging van verhardingen en rioleringen of meeliften in plannen voor het ontwikkelen van zoals die bij het kasteel of de Centrumvisie. Afstemming van verkeersaspecten binnen deze projecten komt terug in een integrale Visie Mobiliteit voor Gemert-Bakel die in 2023 wordt opgesteld. De benodigde middelen voor deze visie zijn aangevraagd voor de begroting in de kadernota 2023.

Bijlagen

1. Memo "Afwaarderen 50 km-wegen in kom Gemert"
2. Rapportage "Onderzoek verkeerseffecten herinrichting Vondellaan Gemert" 2022
3. Verkeersveiligheidsplan Gemert – Bakel 2022
4. Rapportage burgerpeiling 2021
5. Raadsvoorstel "Afwaarderen 50 km-wegen in kom Gemert"
6. Concept raadsbesluit "Afwaarderen 50 km-wegen in kom Gemert"

Ter inzage gelegde stukken

1. Rapportage "Onderzoek verkeerseffecten herinrichting Vondellaan Gemert" 2022
2. Verkeersveiligheidsplan Gemert – Bakel 2022
3. Rapportage burgerpeiling 2021

Gemert, 9 mei 2022

het college van burgemeester en wethouders,
Secretaris,

de burgemeester,

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'G. Wouters', with a long horizontal stroke extending to the right.

G. Wouters

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'ing. M.S. van Veen', with a horizontal line underneath.

ing. M.S. van Veen